

تربیة الأطفال:

تربیت کودکان

س ۱۴۸ / في زمن كثرت فيه الملهيات، كيف نربي أبناءنا؟
كيف نوجههم للقرآن بدلاً من البرامج التلفزيونية التي لا تنفع وقد تضرّ؟
كيف نزرع فيهم الحسين والعباس وزينب (عليهم السلام)؟
كيف نحملهم من الأخطار؛ أخطار التكبر والأنانية وغيرها؟
ما دور الأمّ في جعل ابنها حسيني، وشيعي حقيقي؟
كيف السبيل لمعاملة الأطفال المعاملة الأفضل؟

پرسش ۱۴۸:

در زمانه‌ای که لهو لعب بسیار شده است چگونه فرزندانمان را تربیت کنیم؟
چگونه آنها را به جای برنامه‌های تلویزیون که سودی ندارد و چه بسا مضر هستند متوجه قرآن کنیم؟

چگونه حسین و عباس و زینب (علیهم السلام) را در دل آنها جای دهیم؟
چگونه آنها را از خطرهای رهایی‌بخشیم؟ خطرهایی مثل تکبر، منیت و چیزهای دیگر؟

وظیفه مادر برای اینکه فرزندش حسینی و شیعه حقیقی شود چیست؟
بهترین راه تعامل با کودکان چیست؟

ج / التربية الصحيحة واجب يتحمّل أداءه الوالدان، وبالنسبة للعب أو مشاهدة التلفزيون أو حتى دخول الانترنت وألعاب الكمبيوتر وما شابه فيجب على الوالدين مراقبة أبنائهم ومنعهم عن الأمور المفسدة، فمثلاً: إذا كان الطفل يدخل الانترنت ليلعب فيجب أن يكون دخوله تحت نظر والديه، ولكن لا يجوز منعهم عن اللعب أو ممارسة طفولتهم؛ لأن هذا سيؤثر عليهم إن كبروا.

پاسخ:

تربیت صحیح، واجبی است که والدین متحمل آدای آن هستند. درباره امور
مثل بازی یا مشاهده تلویزیون یا حتی اینترنت و بازی‌های کامپیوتری و نظایر
آنها، بر والدین واجب است که مراقب فرزندان‌شان باشند و آنها را از امور
فاسدکننده بازدارند؛ مثلاً وقتی بچه برای بازی به سراغ اینترنت می‌رود باید زیر
نظر والدینش باشد، ولی جایز نیست که او را از بازی یا کارهای کودکانه
بازدارند؛ چراکه این کار در بزرگسالی تأثیراتی به دنبال خواهد داشت.

إضافة أن بعض الألعاب التعليمية، فيمكن توجيه الطفل وتشجيعه على ألعاب مفيدة، مثلاً: يمكن تشجيعه ليمارس ألعاب تصاميم أو ألعاب حل ألغاز هندسية أو ما شابه، وكثير من الأطفال لديهم قدرة على هذا، وهو يؤدي بالنتيجة إلى تطوير قدراتهم العقلية بشكل كبير، كما أنها يمكن أن تكون بالنسبة للمراهقين وسيلة لشغلهم عن التفكير في أمور أخرى مفسدة.

به علاوة بعضى از بازى‌ها جنبه آموزشى دارند. مى‌توان كودك را به سمت بازى‌هاى مفيد هدايت و تشويق كرد؛ مثلاً مى‌توان او را به بازى‌هاى فكرى يا بازى‌هاى حل معماهاى هندسى يا شبيه آنها تشويق نمود. بسيارى از كودكان چنين توانايى‌هاى را دارند و اين كار در نهايت منجر به تكامل گسترده قدرت عقلى آنها مى‌شود. به علاوة اين بازى‌ها مى‌توانند باعث باز داشته شدن نوجوانان از فكر كردن به امور فاسد ديگر گردند.

أيضاً: يمكن تعليم الطفل أو المراهق البحث ليتعلم ويطور قدراته، فيمكن أن يكلفه الوالدان بالبحث عن مواضيع معينة علمية أو تتعلق بحياتهم اليومية أو تاريخية، أما الأمور الدينية فالطفل لا تحمّله أكثر من صلاة الجماعة مع والديه مثلاً، وشيئاً فشيئاً شجّعوه على أن يصلي ركعتين لوحده ويدعو فيها بقضاء حاجة معينة، فهو إذا لمس قضاء حاجته سيتعزّز ارتباطه بالله، وسيترسخ الإيمان في قلبه شيئاً فشيئاً.

مى‌توان به كودك يا نوجوان، تحقيق كردن را آموخت تا ياد بگيرد و توانايى‌هايش ارتقا يابد. والدين مى‌توانند او را به تحقيق درباره مباحث معين علمى يا موارد مربوط به زندگى روزانه يا تاريخى تشويق كنند؛ اما در مورد امور دينى، به عنوان مثال كودك را وادار به بيشتر از نماز جماعت همراه با والدينش نكنيد. آرام آرام او را تشويق كنيد كه دو ركعت نماز به تنهائى بخواند و در آن براى رفع نياز معينى دعا كند و هنگامى كه احساس كند نيازش برآورده شده است ارتباطش با خدا قوى مى‌شود و ايمان آرام آرام در قلبش رسوخ مى‌كند.

ذَكَرُوهُمْ بِاللَّهِ فِي كُلِّ شَيْءٍ، عندما يتعاركون بينهم قولوا لأحدهم مثلاً: سامح أخاك أو أختك وسيجعلك الله كالأنبياء صلوات الله عليهم، وبهذا تحيون في أنفسهم الأخلاق الطيبة، وفي نفس الوقت طلب الكمال.

خدا را در همه چیز به یاد آنها بیاورید. هنگامی که با هم درگیر می‌شوند به عنوان مثال به یکی از آنها بگویید: با برادر یا خواهرت به نرمی رفتار کن تا

خداوند تو را مثل انبیا سلام و صلوات خداوند بر آنها- قرار دهد؛ و این گونه اخلاق پاک را در جان هایشان زنده و در عین حال کمال طلبی را نیز برایشان احیا کنید.

إذا أحسن أحدهم مثلاً وصلى ركعتين أو عمل طاعة باركوه وقولوا له حسناً، وإن الله سيعطيك ويبارك بك ويذكرك أمام ملائكته.

اگر یکی از آنها کار خوبی کرد به عنوان مثال نماز خواند یا طاعتی انجام داد- به او تبریک و سخن نیکو بگویید و بگویید: خداوند به تو عطا می کند، تو را مبارک می دارد و در حضور ملائکه اش از تو یاد می کند.

أيضاً: يمكن أن تعملوا لهم برنامجاً يومياً مثلاً ساعة أو نصف ساعة لتحفيظهم بعض سور القرآن القصيرة بأن تقرأون ويرددون خلفكم، ويوماً بعد يوم سيحفظون السور.

همچنین می توانید برنامه روزانه برای آنها تنظیم کنید؛ مثلاً یک ساعت یا نصف ساعت برای حفظ سوره های کوچک قرآن، به این صورت که هر روز آن ها به دنبال شما بخوانند و به مرور سوره ها را حفظ خواهند کرد.

الأطفال فوق العشر سنوات حاولوا ترتيب أسبوعهم، مثلاً أربعة أو ثلاثة أيام لا يسمح فيها باللعب، وإنما حتى لو سمح لهم بدخول الانترنت أو الانشغال بأمور أخرى غير دراستهم فتكون للبحث عن أمور علمية، أو تاريخية، أو قراءة كتاب، أو قراءة أمور تخص دراستهم، أو قراءة قصص تخص الأنبياء والأئمة (عليهم السلام) وما شابه. وهكذا بالاهتمام وتنظيم وقتهم تكون هناك نتيجة طيبة منهم، أما بالإهمال فربما ينحرفون وتخسرونهم وعندها ستكون خسارتكم كبيرة، وللأسف كثير من الآباء العرب المغتربين بعيداً عن الدول العربية يسيئون لأبنائهم عندما يهملون تعليمهم اللغة العربية والقراءة والكتابة، بينما يمكن أن يوفر الوالدان ساعة من وقتها يومياً لتعليم أبنائهم اللغة العربية التي يحتاجونها في قراءة دينهم والاطلاع عليه بالتفصيل، ولا أظن أن الأمر فيه صعوبة في هذا الزمن الذي تتوفر فيه كل الكتب ومناهج التعليم على الانترنت، ويمكن الوصول لها بسهولة.

برای کودکان بالای ده سال برنامه هفتگی تنظیم کنید؛ مثلاً سه یا چهار روز اجازه بازی نداشته باشند و حتی اگر به آنها اجازه ورود به اینترنت یا سرگرمی های غیردرسی می دهید برای امور علمی یا تاریخی یا خواندن کتاب یا خواندن موارد مخصوص درسی شان یا خواندن داستان های انبیا و ائمه (عليهم السلام) و شبیه آنها باشد. به این ترتیب با توجه و تنظیم زمان آنها نتیجه خوبی از آنها

حاصل می‌شود، اما با کوتاهی کردن، چه‌بسا منحرف شوند و شما زیان ببینید و در این صورت، زیان شما بزرگ خواهد بود. متأسفانه بسیاری از پدران مهاجر که دور از سرزمین‌های عربی زندگی می‌کنند با کوتاهی کردن در آموزش دادن آنها به زبان عربی و خواندن و نوشتن آن، در حق فرزندان خود بدی می‌کنند؛ در حالی که آنها می‌توانند هر روز ساعتی از وقتشان را برای آموزش دادن فرزندان خود به زبان عربی که در خواندن امور دینیشان و اطلاع از جزئیاتش به آن احتیاج دارند صرف کنند و گمان نمی‌کنم کار مشکلی باشد، زیرا در زمانه ما کتاب‌ها و روش‌های آموزش اینترنتی به‌وفور یافت می‌شود و دسترسی به آنها به‌آسانی امکان‌پذیر است.